

การพัฒนาการจัดการธุรกิจชุมชนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง Development for Management of Community Business by Philosophy of Sufficiency Economy

ฉันทวรรณ เอ็งฉ้วน¹

¹มหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร

99 หมู่ที่ 5 ตำบลละแม อำเภอละแม จังหวัดชุมพร 86170 โทรศัพท์: 081 2725232 E-mail: teacherpla@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถของชุมชนในการบริหารจัดการธุรกิจชุมชนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง เสริมสร้างการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการผลิตสินค้า เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของการประยุกต์หลักการจัดการธุรกิจชุมชนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาธุรกิจชุมชนและเพื่อศึกษาแนวทางการปฏิบัติที่เหมาะสมในการประยุกต์หลักการจัดการกลุ่มที่เอื้อต่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มแม่บ้านนาจิ้นซิว โดยมีการเก็บข้อมูลสองลักษณะคือ ลักษณะเชิงปริมาณมีการเก็บข้อมูลจากกลุ่มแม่บ้านเพื่อพัฒนาอาชีพบ้านนาจิ้นซิวที่ผลิตผ้าบาติกจำนวน 83 คนและบุคคลที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นบุคคลวิทยากร และประชาชนในชุมชนซึ่งมีจำนวน 400 คน และอีกลักษณะคือลักษณะของคุณภาพการสัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถาม และจัดเวทีแลกเปลี่ยนความรู้ การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ รวมถึงการประชุมสัมมนาเพื่อระดมความคิดเห็น จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการจัดการธุรกิจชุมชนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนได้มีการจัดโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ ในหัวข้อ “กลยุทธ์การจัดการธุรกิจชุมชนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” โดยมีการสาธิตเทคนิคการผลิตผ้าบาติก และการนำวิทยากรมาเผยแพร่ให้ความรู้กับกลุ่มแม่บ้านในด้านกระบวนการผลิตผ้าบาติกที่ถูกต้อง ผลการวิจัยมีข้อค้นพบดังต่อไปนี้

1. ในด้านข้อมูลของกลุ่มลูกค้าที่ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 25-29 ปี โดยเป็นบุคคลทั่วไปที่เข้ามาติดต่อกับหน่วยงานในการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกแต่ละครั้งลูกค้าจะเลือกที่คุณภาพ และความจำเป็นต่อการใช้งานเป็นหลัก ก่อนจะตัดสินใจซื้อสินค้า

2. ในด้านศักยภาพการจัดการธุรกิจชุมชนของกลุ่มแม่บ้านนาจิ้นซิวลูกค้าส่วนใหญ่จะเลือกซื้อสินค้าชนิดสำเร็จรูป ประเภทชุดทำงาน-กึ่งลำลอง และในด้านการพัฒนาตัวผลิตภัณฑ์ ก็คือผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกมีรูปแบบที่ขาดความน่าสนใจ และผลิตภัณฑ์ที่มีความหลากหลายซึ่งกลุ่มแม่บ้านมีความต้องการให้สถานที่จัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกอยู่ใกล้กับแหล่งท่องเที่ยวโดยการโฆษณาผ่านสื่อต่างๆ อาทิเช่น แผ่นพับ วิทยุ และผ่านตัวบุคคล โดยสิ่งที่ลูกค้าต้องการเพิ่มเติมจากตัวผลิตภัณฑ์เดิมที่มีอยู่ในปัจจุบันก็จะเป็นสินค้าจำพวกที่นอน ปลอกหมอน ผ้าห่ม ผ้าผ่าน ผ้าคลุมทีวี ผ้าคลุมตู้เย็น

3. ระดับความเป็นไปได้ในการประยุกต์หลักการจัดการตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงยังอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติที่ว่าทุกชุมชนหรือทุกกิจการสามารถ

ประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับกิจการของกลุ่มแม่บ้าน สำหรับความเป็นไปได้ของการประยุกต์หลักการจัดการธุรกิจชุมชนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาชุมชนของกลุ่มแม่บ้านนาจิ้นซิวโดยมีการใช้กลยุทธ์ต่างๆคือ กลยุทธ์เชิงรุก กลยุทธ์เชิงป้องกัน กลยุทธ์เชิงแก้ไข กลยุทธ์เชิงรับ กลยุทธ์เพื่อพัฒนาภาคการตลาดด้านนาจิ้นซิว กลยุทธ์การปรับความรู้เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนและเพิ่มจุดแข็งในการประกอบธุรกิจผ้าบาติก กลยุทธ์การสร้างและพัฒนานักออกแบบงานหัตถกรรมรุ่นใหม่ กลยุทธ์การพัฒนาตลาดหัตถกรรมอย่างต่อเนื่อง กลยุทธ์การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์

4. ข้อเสนอแนะที่สำคัญในการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ในการจัดการธุรกิจชุมชนของกลุ่มฯ ซึ่งเห็นว่าเป็นแนวทางการพัฒนาอย่างมีดุลยภาพโดยจะเป็นการเชื่อมโยงประสานสัมพันธ์แหล่งความรู้ต่างๆเข้าด้วยกันเพื่อแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูลซึ่งกันและกันในชุมชนและนอกชุมชนหรือในธุรกิจประเภทเดียวกันหรือธุรกิจต่างประเภทกัน ซึ่งหลักการนี้จะกระตุ้นจิตสำนึกในการพัฒนาเศรษฐกิจได้โดยการแลกเปลี่ยนความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนการสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ รวมถึงการระดมและประสานการใช้ทรัพยากรมนุษย์ วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่และเงินงบประมาณเพื่อให้หน่วยงานต่างๆสามารถใช้ทรัพยากรร่วมกันเพื่อให้เกิดการพัฒนาธุรกิจของชุมชนอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดแนวทางการดำเนินธุรกิจที่เหมาะสมกับประเทศไทยด้วยการนำแนวทางการพัฒนาที่อยู่บนพื้นฐานของการพึ่งพาตนเอง ความพอมีพอกิน พอมีพอใช้ การรู้จักความพอประมาณ รวมทั้งการคำนึงถึงเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว

สรุปว่า แนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงสามารถประยุกต์ใช้กับกิจการในชุมชนทุกชนิด และทุกขนาดของกิจการได้เป็นอย่างดี

คำสำคัญ: เศรษฐกิจพอเพียง ธุรกิจชุมชน

Abstract

The objective of this research was to enhance local and technology which suitable for Batik-related production. Furthermore, it created the ability of community in community management business by Philosophy of sufficiency Economy and applying the philosophy in daily life. Methodology was done by collecting 2 type of data from 83 persons of a group of “Housewife for Occupation Development at Bann Na Jin Syl” who produced Batik clothes and related persons such as 400

expert in the community. Another quality data was taken from a seminar project called “Management of Community Business by Philosophy of Sufficiency Economy Strategy” by a demonstration of Batik Production techniques and transferring and knowledge for the housewife group in a right Batik production process by an expert.

Major Fact Found:

1. In interviewed customers group, most of them are 25-29 years old, they are people who contact with the organization regarding a decision in buying Batik clothes. Each time they consider a quality and a necessary of a usage of before making a decision.

2. In potential of a management of community business, most of customers chose finished goods and semi casual clothes. Batik product development is not attractive and has no variety. Besides, the group wants to have a place for selling the products where it is close to tourist attractions by an advertising, medium delivering example pamphlet, radio and in person.

3. Probability level in applying the management by sufficiency economy according to the process of the ability to apply the philosophy in every communities or business. In probability of applying the management following the Philosophy of Sufficiency Economy in a community development of Bann Na Jin Syl were using offensive Strategy, Fortify Strategy, Rectify Strategy and Defensive Strategy.

4. Recommendation in applying the Project under the Royal initiation of sufficiency economy among business community or a housewife group is to support an entrepreneur to learn and to understand the principle thoroughly. Knowledge, Ethics and reason able business performing are also important factors for the entrepreneur to have a self-sufficiency.

Conclusion: The Royal initiation of sufficiency economy can be well-applied in every communities and very sizes of business very well.

Keywords: sufficiency economy, Community enterprise

1. บทนำ

หลังจากที่ประเทศไทยเกิดวิกฤตเศรษฐกิจ ส่งผลให้เศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางแก้ไขเพื่อให้ชุมชนรอดพ้นและสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ เพื่อให้ชุมชนเกิดการพัฒนาด้านตนเองให้ชุมชนอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลาง การพึ่งตนเอง ความพอมีพอกิน พอมีพอใช้ รู้จักความพอประมาณ คำนึงถึงความมีเหตุผล และสร้างภูมิคุ้มกันไม่ให้ประมาท และตระหนักถึงการดำรงชีวิตจึงจำเป็นต้องสร้างความเข้มแข็งให้กับธุรกิจชุมชน ลดการพึ่งพาทภายนอก ระบบเศรษฐกิจที่ทำให้ชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้ในทางเศรษฐกิจย่อมสัมพันธ์กับความสามารถของการผลิตของชุมชน และสร้างความ

ได้เปรียบหรือจุดขายให้กับผลิตภัณฑ์ของชุมชน นอกจากนี้ความสามารถในการจัดการชุมชนของตนเองยังเป็นเครื่องบ่งบอกถึงความสามารถในการพึ่งตนเองในการประกอบการของชุมชนด้วยประการหนึ่ง และเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์เข้ากับธุรกิจชุมชนได้ในรูปของการรวมพลังกันในรูปกลุ่ม เพื่อการผลิต การตลาด การจัดการ รวมทั้งด้านสวัสดิการ การศึกษา การพัฒนาสังคม ในภาคการเกษตร เช่น กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มสหกรณ์ เป็นการพึ่งตนเองและรวมกันเป็นกลุ่ม เพื่อสร้างความสมดุลกันภายในกลุ่ม ทำให้มีภูมิคุ้มกันและสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาการจัดการธุรกิจชุมชนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาความสามารถสร้างศักยภาพ และการพัฒนาในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านเทคโนโลยี ด้านความสามารถในการผลิต ด้านการบริหาร และการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน เพื่อให้เกิดความสามารถในการเติบโตและอยู่รอดอย่างยั่งยืน ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถของชุมชนในบริหารจัดการธุรกิจชุมชนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง
- 2.2 เพื่อเสริมสร้างการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการผลิตสินค้า
- 2.3 เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของการประยุกต์หลักการจัดการธุรกิจชุมชนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาธุรกิจชุมชน
- 2.4 เพื่อศึกษาแนวทางการปฏิบัติที่เหมาะสมในการประยุกต์หลักการจัดการกลุ่มที่เอื้อต่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มแม่บ้านนาจิ้นซิว

3. แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิดการวิจัยและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสาระสำคัญของงานวิจัยที่มีการเผยแพร่ทั้งที่พิมพ์เป็นเล่ม เป็นเอกสาร แผ่นพับ รวมทั้งสาระความรู้ที่เป็นข้อมูลเผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต โดยได้ศึกษาอย่างหลากหลายครอบคลุมสาระที่เป็นเนื้อหาของงานวิจัยนี้โดยละเอียด ดังนั้น เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนตรงประเด็นผู้วิจัยจึงใคร่นำเสนอข้อมูลสารสนเทศต่างๆ ตามลำดับดังนี้

- 3.1 แนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ว่าด้วยการพัฒนาประเทศ
- 3.2 แนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ว่าด้วยเศรษฐกิจพอเพียง
- 3.3 พระบรมราโชวาท (บางองค์) ที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจการทำงานของการดำรงชีวิตของประชาชนไทย
- 3.4 การประยุกต์พระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินกิจการต่างๆ ในสังคมไทย และวิสาหกิจชุมชนและธุรกิจชุมชน
- 3.5 การจัดการกิจการธุรกิจ
- 3.6 การประกอบการ
- 3.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4. วิธีดำเนินงาน

4.1 ข้อมูลที่ใช้ประกอบการวิจัย

4.1.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม สัมภาษณ์ และการจัดเวทีแลกเปลี่ยนความรู้

4.1.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) เป็นการศึกษาจากข้อมูลเกี่ยวกับทฤษฎีที่ใช้ในการบริหารจัดการธุรกิจชุมชน โดยรวบรวมจากหนังสือและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.2.1 การสัมภาษณ์ (Interview)

(1) การสัมภาษณ์แบบเป็นทางการหรือกึ่งทางการ (Formal or Semi Formal Interview) เป็นการสัมภาษณ์โดยมีการกำหนดโครงสร้างข้อคำถาม เนื้อหาสาระ และลำดับของข้อคำถามเอาไว้แล้ว เพื่อสำรวจภาคสนามและเก็บข้อมูลเบื้องต้น เพื่อยืนยันเขตพื้นที่และการจัดการธุรกิจชุมชนกลุ่ม

(2) การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal Interview) เป็นการพูดคุยในบรรยากาศที่เป็นไปตามโอกาสที่จะอำนวยให้ ไม่ต้องกำหนดโครงสร้างของข้อคำถามเอาไว้ก่อน

(3) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In – depth Interview) เป็นการสอบถามข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลที่ผู้วิจัยได้วางไว้แล้ว โดยจะเป็นคำตอบที่ผู้ให้ข้อมูลสามารถตอบแทนผู้ให้ข้อมูลคนอื่นได้

4.2.2 แบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อสอบถามความเข้าใจในเรื่องการบริหารจัดการธุรกิจชุมชนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มแม่บ้านเพื่อพัฒนาอาชีพบ้านนาเงินขวัญ อำเภอละแม จังหวัดชุมพร จากการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถาม เพื่อเก็บข้อมูลเบื้องต้น เพื่อยืนยันเขตพื้นที่และการจัดการธุรกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเพื่อพัฒนาอาชีพบ้านนาเงินขวัญ อำเภอละแม จังหวัดชุมพร ที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาโดยใช้ทั้งการสัมภาษณ์และแบบสอบถามเพื่อการสัมภาษณ์ ในการสอบถามข้อมูลเบื้องต้นก่อนดำเนินการพัฒนาการจัดการธุรกิจชุมชนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

4.2.3 การจัดเวทีเพื่อเปลี่ยนความรู้ของกลุ่มแม่บ้านเพื่อพัฒนาอาชีพบ้านนาเงินขวัญ อำเภอละแม จังหวัดชุมพร โดยเลือกหัวหน้า/สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเพื่อพัฒนาอาชีพบ้านนาเงินขวัญเข้าร่วมโครงการโดยมีบทบาทหน้าที่ในการเข้าร่วมการจัดเวทีเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกับผู้วิจัย เพื่อทราบถึงวิถีปฏิบัติและเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกระบวนการจัดการธุรกิจชุมชนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

4.3 ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง

ในการทำวิจัยครั้งนี้เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกกลุ่มแม่บ้านเพื่อพัฒนาอาชีพบ้านนาเงินขวัญ เป็นกลุ่มตัวอย่างในการดำเนินงานวิจัยและเก็บข้อมูลประกอบด้วย

4.3.1 หัวหน้ากลุ่มแม่บ้านเพื่อพัฒนาอาชีพบ้านนาเงินขวัญ อำเภอละแม จังหวัดชุมพร จำนวน 1 คน

4.3.2 สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเพื่อพัฒนาอาชีพบ้านนาเงินขวัญ อำเภอละแม จังหวัดชุมพร จำนวน 82 คน ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้มีผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดรวมเป็น 83 คน

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้จัดแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ดังนี้

4.4.1 การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Method) เป็นการวิเคราะห์โดยใช้ตารางเพื่ออธิบายข้อมูลเบื้องต้น เกี่ยวกับการจัดการตลาดและการบริหารจัดการธุรกิจชุมชน โดยใช้ค่าสถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละ

4.4.2 การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative method) ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อการประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์

4.5 สถานที่เก็บข้อมูล

เขตเศรษฐกิจธุรกิจชุมชน คือกลุ่มแม่บ้านเพื่อพัฒนาอาชีพบ้านนาเงินขวัญ ในพื้นที่อำเภอละแม จังหวัดชุมพร

5. ผลการศึกษา

ผลจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มลูกค้าพบว่า ส่วนใหญ่เป็นลูกค้าประเภทบุคคลทั่วไป เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 27-40 ปี มีการศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี โดยกลุ่มลูกค้าเป้าหมายส่วนใหญ่จะเป็นบุคคลทั่วไปเข้ามาติดต่อกับหน่วยงานรูปแบบของสินค้าโดยส่วนใหญ่จะเป็นเสื้อผ้าสำเร็จรูป โดยผู้บริโภคมีวิธีการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์จากผู้บริโภคโดยดูจากคุณภาพของสินค้าก่อนการตัดสินใจเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเสื้อผ้าสำเร็จรูปโดยส่วนใหญ่ที่ผู้บริโภคเลือกซื้อจะเป็นเสื้อผ้าประเภทชุดทำงาน-กึ่งลำลอง ซึ่งสาเหตุที่กลุ่มลูกค้าไม่ซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าบาติก เนื่องจากมีรูปแบบไม่น่าสนใจและขาดความหลากหลายเป็นส่วนใหญ่ และลูกค้าต้องการร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์อยู่ใกล้กับบริเวณแหล่งท่องเที่ยวมากที่สุด โดยผู้บริโภคส่วนใหญ่ได้รับสื่อวิทยุในการจูงใจให้ซื้อผลิตภัณฑ์ โดยผู้บริโภคจะมีโอกาสในการรับสื่อโฆษณาทางวิทยุมากกว่าสื่อโฆษณาอื่นๆ ซึ่งจุดด้อยของผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกคือ มีรูปแบบเดิมซ้ำๆขาดความหลากหลาย ซึ่งผู้บริโภคจะซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกในโอกาสไปทำงานเป็นส่วนใหญ่ โดยความต้องการของลูกค้าที่มีเพิ่มเติมจากผลิตภัณฑ์เดิมโดยส่วนใหญ่ก็คือ ผ้าปูที่นอน ปลอกหมอน ผ้าห่ม ผ้าผ่าน ผ้าคลุมทีวี และผ้าคลุมตู้เย็น

ผลจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางธุรกิจของกลุ่มแม่บ้านนาเงินขวัญ อำเภอละแม จังหวัดชุมพร พบว่ากลุ่มแม่บ้านนาเงินขวัญ จะต้องมีการกำหนดกลยุทธ์ในด้านต่างๆ ดังนี้ 1) กลยุทธ์เชิงรุก 2) กลยุทธ์เชิงป้องกัน 3) กลยุทธ์เชิงแก้ไข 4) กลยุทธ์เชิงรับ 5) กลยุทธ์เพื่อพัฒนาภาคหัตถกรรมผ้าบาติกนาเงินขวัญ 6) กลยุทธ์การปรับความรู้เพื่อพัฒนาที่ยั่งยืนและเพิ่มจุดแข็งในการประกอบธุรกิจผ้าบาติก 7) กลยุทธ์การสร้างและพัฒนานักออกแบบงานหัตถกรรมรุ่นใหม่ 8) กลยุทธ์การพัฒนาตลาดหัตถกรรมอย่างต่อเนื่อง 9) กลยุทธ์การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ ซึ่งในการพัฒนาในด้านต่างเหล่านี้ จะส่งผลให้เกิดการผลิตผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่ที่สอดคล้องกับแนวเศรษฐกิจพอเพียง มีความเป็นเอกลักษณ์ และตรงต่อความต้องการของลูกค้า

ผลการวิเคราะห์แนวทางการประยุกต์ใช้แนวคิดของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการจัดการธุรกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านนาเงินขวัญมีดังนี้ 1) ความพอประมาณ ได้แก่ ความพอประมาณในการดำเนินธุรกิจชุมชนนั้น ต้องมุ่งพัฒนาสินค้าและบริการที่มีความเชี่ยวชาญ กำหนดวิสัยทัศน์ในการดำเนินธุรกิจชุมชน

อย่างประมาทตามศักยภาพ ความพอประมาณในการบริหารจัดการ สมาชิกโดยการจัดสรรกำลังคนในการผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชนและกิจกรรม อื่นๆโดยยึดหลักความพอดี ดูแลผลตอบแทนให้แก่สมาชิกอย่างเป็น ธรรม ส่งเสริมให้สมาชิกกลุ่มดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความพอประมาณในการพัฒนาอย่างยั่งยืน คือการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ ในท้องถิ่นมาใช้ได้อย่างเหมาะสมและคุ้มค่า 2) ความมีเหตุผล ได้แก่ ความมีเหตุผลในการดำเนินธุรกิจชุมชน การตัดสินใจดำเนินธุรกิจของ กลุ่มอย่างรอบคอบผ่านคณะกรรมการกลุ่ม การแสดงความรับผิดชอบ ทั้งต่อเจ้าหน้าที่ แหล่งเงินทุนและสมาชิก การวางแผนจัดการธุรกิจชุมชน อย่างมีเหตุผล ความมีเหตุผลในการบริหารจัดการสมาชิก ด้วยการ จัดการธุรกิจชุมชนโดยเน้นการมีส่วนร่วมของสมาชิก รับฟังความคิดเห็นของสมาชิกที่เสนอต่อการพัฒนา กลุ่ม พิจารณาการจ่าย ผลตอบแทนแก่สมาชิกผู้ดำเนินกิจกรรมเสริมของกลุ่มในการผลิต ผลิตภัณฑ์อย่างเป็นธรรม ความมีเหตุผลในการพัฒนาอย่างยั่งยืน คือใส่ ใจผลประโยชน์ ผลกระทบและความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียของกลุ่ม 3) การมีภูมิคุ้มกันที่ดี ได้แก่การมีภูมิคุ้มกันในการดำเนินธุรกิจชุมชน สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการอย่างยั่งยืน การบริหารความ เสี่ยงในการดำเนินธุรกิจโดยการส่งเสริมให้สมาชิกสะสมเงินออมกับ กลุ่มในรูปแบบกลุ่มออมทรัพย์ การมีภูมิคุ้มกันในการบริหารจัดการ สมาชิก มีการแบ่งบทบาทหน้าที่ที่สอดคล้องกับกิจกรรมการดำเนินงาน ของกลุ่ม การมีภูมิคุ้มกันในการพัฒนาอย่างยั่งยืนด้วยการพัฒนาและ สร้างเครือข่ายเพื่อความยั่งยืน 4) เงื่อนไขความรู้ สร้างฐานความรู้ที่มี อยู่ในชุมชนและการใช้ทรัพยากรตามท้องถิ่นที่มีมาผสมผสานกับความรู้ ทางการจัดการสมัยใหม่ เสริมสร้างทักษะด้านการส่งเสริมอาชีพให้แก่ สมาชิกในการสร้างอาชีพเสริม อบรมให้ความรู้ด้านการพัฒนาทักษะฝีมืออย่างสม่ำเสมอแก่สมาชิก แลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกลุ่มเครือข่าย ในการพัฒนาสินค้าและบริการ 5) เงื่อนไขคุณธรรม คือ นอกจากจะ จัดสรรผลตอบแทนแก่สมาชิกแล้ว ยังจัดสรรกำไรบางส่วนสำหรับการ บริหารจัดการและจัดสรรไว้สำหรับดำเนินกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ และกิจกรรมพัฒนาในชุมชน สร้างและปลูกฝังจริยธรรมในการดำเนิน ธุรกิจแก่สมาชิกและเยาวชนในชุมชนมีความเป็นธรรมในการดำเนิน ธุรกิจกับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

6. สรุปและข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ ควรมีการพัฒนาแบบการบริหารจัดการ ข้อเสนอแนะสำหรับ หน่วยงานภาครัฐ คือ หน่วยงานภาครัฐควรมีบทบาทหน้าที่คอย ส่งเสริม สนับสนุนด้านการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์แนวคิดของ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้กับธุรกิจชุมชนหรือธุรกิจทุก ประเภท ทุกขนาดให้ชัดเจนและมีความใกล้ชิดเคียงกับการนำไปใช้ นักวิชาการอาจศึกษาวิจัยในส่วนที่ยังขาดอยู่เพิ่มเติมได้อีก เช่น 1) ศึกษารูปแบบการประยุกต์การเรียนรู้เรื่องแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง 2) การสร้างภูมิคุ้มกันตนเองของผู้ประกอบการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง 3) คว้าศึกษาเกี่ยวกับการวางกลยุทธ์ทางการตลาดตามแนว เศรษฐกิจพอเพียง 4) คว้าศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการนำแนวคิด เศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้เพื่อใช้ในการปรับปรุงครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะที่สำคัญในการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใน การจัดการธุรกิจชุมชนของกลุ่มฯ ซึ่งเห็นว่าเป็นแนวทางการพัฒนา อย่างมีคุณภาพโดยจะเป็นการเชื่อมโยงประสานสัมพันธ์แหล่งความรู้ ต่างๆเข้าด้วยกันเพื่อแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูลซึ่งกันและกันในชุมชน และนอกชุมชนหรือในธุรกิจประเภทเดียวกันหรือธุรกิจต่างประเภทกัน ซึ่งหลักการนี้จะกระตุ้นจิตสำนึกในการพัฒนาเศรษฐกิจได้โดยการ แลกเปลี่ยนความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนการสร้างองค์ ความรู้ใหม่ๆ รวมถึงการระดมและประสานการใช้ทรัพยากรมนุษย์ วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่และเงินงบประมาณเพื่อให้หน่วยงานต่างๆ สามารถใช้ทรัพยากรร่วมกันเพื่อให้เกิดการพัฒนาธุรกิจของชุมชนอย่าง ต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพก่อให้เกิดแนวทางการดำเนินธุรกิจที่ เหมาะสมกับประเทศไทยด้วยการนำแนวทางการพัฒนาที่อยู่บน พื้นฐานของการพึ่งพาตนเอง ความพอมีพอกิน พอมีพอใช้ การรู้จัก ความพอประมาณ รวมทั้งการคำนึงถึงเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกันที่ ดีในตัว

7. กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนัก คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ 2551 ผู้วิจัยใคร่ ขอขอบคุณรองศาสตราจารย์ ดร.เทพ พงษ์พานิช อธิการบดี มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย อุณศรีสง ผู้อำนวยการมหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร ที่ให้การสนับสนุนและคอยให้ คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ จนทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี นอกจากนี้ยังขอขอบคุณกลุ่มแม่บ้านเพื่อพัฒนาอาชีพบ้านนาเงินซิว ตำบลสวนแตง อำเภอละมั่ง จังหวัดชุมพร องค์การบริหารส่วนตำบล สวนแตง อำเภอละมั่ง จังหวัดชุมพร ที่อำนวยความสะดวกในการเก็บ ข้อมูลงานวิจัย และขอขอบคุณกลุ่มตัวอย่างลูกค้าผ้าบาติกที่ได้ให้ข้อมูล ทางการศึกษา จนทำให้งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงได้ และสามารถนำไปใช้ ประโยชน์สืบต่อไป อีกทั้งยังขอขอบคุณอาจารย์อานาจ รักษาพลและ อาจารย์เบญจมาศ ณ ทองแก้ว ที่เปิดโอกาสให้กลุ่มแม่บ้านเพื่อพัฒนา อาชีพบ้านนาเงินซิวได้เข้าร่วมการสัมมนาเชิงวิชาการเรื่องการกำหนด ทิศทางการท่องเที่ยวภายในอำเภอละมั่ง และพื้นที่เชื่อมโยง ซึ่งส่งผล ให้ทางกลุ่มฯ มีตลาดรองรับสินค้ามากขึ้น และได้มีโอกาสเชื่อมโยง สินค้าของทางกลุ่มฯ ให้เป็นผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวของอำเภอ ละมั่งอีกด้วย ขอขอบคุณคุณพ่อคุณแม่ และทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่ คอยให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้เสมอมา

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณ ผู้ตรวจสอบทางวิชาการ รองศาสตราจารย์ ดร.ศรัณย์ วรรณนัจฉริยา, รองศาสตราจารย์ ดร.ยุทธิธ วัลลภวงษ์, รองศาสตราจารย์ ดร.สมพร อิศวิลานนท์และ ดร.สุทิน ลีปิยะชาติ ที่ให้คำแนะนำให้การดำเนินการวิจัยจนสำเร็จลุล่วง ไปได้ด้วยดี

8. เอกสารอ้างอิง

- [1] กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. 2551. **ธุรกิจชุมชน**. [ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา <http://www.dbd.go.th/thai/develop/main1.phtml> (26 มกราคม 2551).

- [2] จินตนา สุนทรธรรม.2533. การจัดการธุรกิจขนาดย่อม. เชียงใหม่: ภาควิชาบัญชีและบริหารธุรกิจ,คณะสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- [3] จุลศักดิ์ ชาญณรงค์. 2546. “ธุรกิจชุมชน : ตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง และทฤษฎีใหม่” สุทธิปริทัศน์ (มกราคม-เมษายน): 80-86.
- [4] เดชรัตน์ และรุ่งทิพย์. 2542. กลยุทธ์ที่สำคัญต่อความอยู่รอดของธุรกิจชุมชน. อ้างถึงใน จุลศักดิ์ ชาญณรงค์. 2546. “ธุรกิจชุมชน: ตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง และทฤษฎีใหม่” สุทธิปริทัศน์ (มกราคม-เมษายน): 80-86.
- [5] พิทยา ว่องกุล.2542. ขั้นตอนการสร้างธุรกิจชุมชน. อ้างถึงใน จุลศักดิ์ ชาญณรงค์. 2546. “ธุรกิจชุมชน: ตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง และทฤษฎีใหม่” สุทธิปริทัศน์ (มกราคม-เมษายน): 80-86.
- [5] ดิรก สาระวดี. 2539. “ยุทธศาสตร์การพัฒนาธุรกิจชุมชน” ในเอกสารประกอบการสัมมนาทางเลือกและศักยภาพชาวอีสาน. น.2:1-1 – 2:1-21. จัดโดยสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น ณ โรงแรมโซฟิเทล ราชา ออคิด จ.ขอนแก่น วันที่ 5-6 กันยายน 2539.